

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v
„Katol. Tiskarni“, Vodniškove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 26.

V Ljubljani, v sredo 3. februvarija 1897.

Letnik XXV.

Vabilo na naročbo.

S 1. februvarijem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Zakrij si, Ljubljana, belo lice!

Dolgo smo molčali v javnosti, a ker se je privatno vse poskusilo, a ni nič pomagalo, dalje molčati ne moremo in ne smemo.

Vedno trdovratneje se zatruje, da bo v kratkem tudi v beli Ljubljani temno vlačugarstvo — ne moremo drugače reči — deležno pravnega varstva. Kako je to prišlo, mi ne vemo. Do nas je le, preden je pristojna oblast kaj ukrenila, še enkrat predložiti vso stvar v razsoden premislek katoliškemu meščanstvu lepega našega mesta.

Za kaj se gre? Pravijo, da se po beli Ljubljani vedno bolj širi podla vlačugarstva nenravnost. Po ulicah, kotih in zagatah, po krčmah, kavarnah in beznicah podlost baje obhaja svoje nočne orgije. V tem okuženem ozračju izcimile so se vrhu tega bolezni in razlezle se v razne sloje.

Tej žalostni prikazni, ki se razliva po mestu in ki žuga preplaviti tudi deželo, treba je zapreti

zatvornice. A kako? Nekateri mislijo, s tem, da napeljejo to mlakužo v določen omejen ogradi, t. j. da prostitucije zavrnejo v tako imenovane „hiše vstrpnosti“, kjer jo bodo potem pod pravnim varstvom nadzorovali.

To je misel, ki se je baje hoče oprijeti tudi pristojna oblast.

Kaj je h temu reči?

Nam se najprej zdi, da pretiravajo dejstvo. Res, zadnji čas smo slišali marsikaj, kar je moralo z žalostjo napolniti vsakemu rodoljubu srce. A da bi bila nekdanja bela Ljubljana že tako spačena, tega ne moremo verjeti. Zdi se nam marveč, da nekateri krogi z namenom pretiravajo našo javno nenravnost.

Tako hišo so nekateri zahtevali že l. 1886. A v čast bodi rečeno Ljubljancanom, njim se je taka zahteva zdela brezsrčna. Mestni očetje so jo odločno zavrgli. In da so prav storili, pokazalo se je kmalu. Struja, ki je tirjala tako hišo, ni ravnala pod ozirom na zdravstvo, ampak iz drugih nizkih namenov. Zakaj l. 1892 je dosegla tako hišo, ki pa je bila le beznica za nenravnost, a nikakor ne „hiša vstrpnosti“ za voljo zdravstva.

Znano je, da je zloglasna Neža Theliam dobila dovoljenje za vinotoč, a zraven osnovala — kar je bilo prav za prav prvo — „nenadzorovano“ vlačugarstvo beznico. Tistim torej, ki so za to vedeli, a so molčali, tistim — le odkritosrčni bodimo! — se ni hotelo po „hiši vstrpnosti“, ampak po hiši brezsrčnosti. Dostojna čast bodi zopet Ljubljancanom, da so tudi tedaj znova izgnali iz svoje srede podlo vlačugarstvo!

Po tem takem — čuda ni — bojimo se zelo, da morda tudi sedaj ne bi bilo rodilo te misli — recimo milo — nizko mišljenje, in da

le to nizko mišljenje pretirava in zlorablja svoje nizke namene žalostno in pravo stanje v Ljubljani.

A recimo, da je Ljubljana res tako propala! Ali jo bode rešilo to žalostno sredstvo? Mi pravimo, da ne!

Zapreti hočete vlačugarstvo v hiše, ali pa bode tudi dosegli namen? Nam se zdi, da ne. Vlačugarstvo bo svobodno; pod pravnim varstvom in nadzorstvom, v „hiši vstrpnosti“, a prav tako brezsrčno, menimo, rečalo se bo po temnih kotih in zagatah, po hotelih in beznicah, vsem policajem v zobe.

Brezsrčnost, gospôda, ni le podla, je tudi sleparsko premetena! V Berlinu na priliko policajem tudi ni vrana možgan izpila, a kaj? poleg 3769 „nadzorovanih“ ženščin jih je l. 1884 lagotno živelo še čez 25.000 „svobodnih heter“ brez — bukvic in vsem mnogookim policajem vkljub!

Bolezni, mislite, da bode s tem omejili? Veščaki trdijo, da je v Trstu dosti „hiš vstrpnosti“, in vendar ni kmalu kje mesta, kjer bi tako vse bile otrovale take bolezni. Odkod to? Prvič odtod, ker „hiše vstrpnosti“ nikakor niso ovira zakotnemu vlačugarstvu. Drugič pa odtod, ker se higijeniki tudi navadijo površnosti. Jasno je, da vsaka nesrečnica zakriva bolezen, dokler more. Saj ji gre za zaslužek. V Berlinu so nekdanj navlaš še enkrat prav natanko preiskali tiste, ki so jih zdravniki našli „zdrave“. Izmed teh „zdravih“ je bilo po resnici 42 odst. bolnih!

Dejali smo, da „hiše vstrpnosti“ ne bodo zabraile zakotnega vlačugarstva. A zdi se, da smo dejali še vse premalo! Po naših mislih bo zlo le še večje. Takove hiše zblodijo v nižjih slojih — in iz njih se največ skupljajo vlačuge — vse pojme o dostojnosti in sramožljivosti. Kadar pa ljudstvo izgubi čut sramožljivosti in čut za božje zapovedi,

LISTEK

Brodnik.

(Zgodovinska povest. Angleški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Drugi del.

Goti.

VIII.

Klavdij Varon.

Da ni bil Sergij tako krepke narave, bila bi ga spravila v grob neizmerna žalost, da je obrekoval lastno hčer. Deset dnij ga je mučila huda vročinska bolezen. Polagoma je ozdravljaj; razum pa se mu še ni zbistril. Molčal je vedno, kakor da je izgubil govor: ni se niti pritoževal, niti česa zahteval. Odgovoril ni na nobeno vprašanje. Če se je Valerija približala postelji, stegnil je jedno roko, da jo odrine od sebe, z drugo pa si je zakril lice, da je ne vidi.

Najbolj so skrbeli za bolnika Hijeronim, Decij in Melanija, ki so molili k Bogu za njegovo zdravje, zato, da se more skesati svojih grehov in je objo-kovati.

Nekega dne je sedel Hijeronim kraj Sergija, ki je že ozdravljaj, mu stisnil roko in rekel z milim glasom:

„Zakaj molčiš? Tvoj molk žali tvoje prijatelje; govôri, da potolažiš vsaj ubogo Valerijo.“

Sergij skloni glavo in debela solza mu kane na lice. Ginjen vsled Hijeronimove dobrosrčnosti spregovori:

„Velikodušni mož, nisem vreden tvoje ljubezni... Jaz sem največji grešnik na svetu in ne upam si pogledati v obraz hčeri, ki me gotovo prezira.“

„Otrok ne more prezirati svojega očeta. Valerija joče in moli za tvoje zdravje“, reče Hijeronim.

Sergij prične plakati. Starčkov jok gane Hijeronima do solz, in da ga uteši, nadaljuje še mileje:

„Četudi so veliki tvoji grehi, božje usmiljenje je še večje. Rečem ti zopet: Ne obupavaj.“

„Kaj naj še upam? Ves sem zakopan v greh; vsak čas pa me lahko pograbi smrt in strmoglavi v pekel.“

„Zaupaj v Boga in rešiš se“, reče sveti učenik. Nato povzdigne svojo desnico nad Sergijevo glavo in nadaljuje: „Grešnik, poklekni, ne pred človeka, ki je podvržen grehu kakor si ti, marveč pred služabnika božjega. Poklekni in vstal bodeš čistejši ko sneg. Kristus, naš Odrešenik je dal nam, svojim duhovnikom oblast odpuščati grehe... Neizmerna je božja dobrota!“

„Bog te blagoslovi, sveti mož“, odgovori Sergij „tvoje besede so me prerodile k novemu življenju. Da, pred tvojimi nogami bodem oplakoval svoje grehe; preje pa še kot prijatelj poslušaj mojo povest.“

Molčita nekaj časa. Sergij si je klical v spomin grehe svoje mladosti. Hijeronim pa obrne hvaležen pogled proti nebu in veseli, da je spreobrnil grešnika, blagoslovja Vsegamogočnega. Čez nekoliko časa Sergij vzdahne in prične pripovedovati:

„Jaz sem jedini potomec starodavne rodovine, iz katere se je rodil tudi slavni Terencij Varon. Stariše sem izgubil, ko sem bil še dete. Sirota, od vseh zapuščen, sem se udal razkošnemu življenju. Lahkoživci in igralci so bili moji navadni tovariši. Hodil sem v gledališča in izdajal znatne svote plesalkam. Večji del svoje mladosti sem potratil po kopalnicah in hišah najbolj pokvarjenih ljudi. Tako sem v par letih zapravil polovico svojega premoženja. V tem času sem se seznanil z neko mlado patricijko. Zasnil sem jo, in postala sva mož in žena.“

Moja mlada žena je bila kristjana in je tudi mene neprenehoma prosila, naj vsprejem njeno vero. Jaz pa nikakor nisem hotel v to privoliti, dasi sem bil tudi sam krščen. Zasmehoval sem vero, ki prepoveduje čutno uživanje.

(Dalje sledi.)

tedaj ne vzdrži brezsravnega življenja noben policaj! Saj vemo, da so bili v zgodovini časi, ko so s strogimi, neusmiljenimi kaznimi preganjali vlačugarstvo, a npravnega čuta ni bilo več v ljudstvu, in vse prošnje in grožnje so bile zastoj!

A „hiše vstrpnosti“ rojevajo še neko drugo prežalostno prikazen, ki ji pravimo rufijanstvo, zvodstvo, nesramno mešetarstvo. Ali niso vsi časniki polni vestij o brezsravni trgovini deklet? Ne mine skoraj teden, da ne bi čitali, kako so zalotili tu grdega rufijana, tam ostudno rufijano, ki sta prevažala celo vrsto let zapeljane nesrečnice v Buenos-Aires v Ameriki ali v turške hareme na Jutrovem?

Sramota, večna sramota za vek „človekoljubja“, a drugače ne more biti. Kar se godi za svetovne trge v velikem, godi pa se za vse „hiše vstrpnosti“ po malem. Vedno je treba novine — odpustite, da tako moramo govoriti o bitjih, ustvarjenih po božji večni lepi podobi! — in kako je dobiti, če ne po goljufiji, zapeljevanju, sleparstvu, mešetarstvu, tlačanstvu, nasilstvu?

Oj, koliko gorja bi že samo zavoljo tega prišlo na našo deželo! Ali vam ni dovolj, da Trst in Reka pričata o sramoti slovenskih deklet, ali jih mora še slovenska Ljubljana javno pehati v sramoto?

In še ni vse. Izpregovorili še nismo, kaj bo še taka hiša za belo Ljubljano in lepo Kranjsko deželo.

V Ljubljano se zgrinja mladina od vseh strani naše dežele. Kaj bo z njo?

Kaj bo z vojak? Zanesli bodo kugo v vso deželo.

Kaj bo z otroci? Pohujšanje jim bo zamorilo v prvi mladosti vsako kal sramožljivosti. Prišel bo nov zarod — otrovan, zavržen, živalsk.

Kaj bo z zakonsko zvestobo? — — — Molčimo in zakrijmo silice! — — —

Denimo, da bi res takova hiša omejila bolezni pohotnežev, ali to malo res odvaga vse pohujšanje, ki bo prišlo med mladino, vse gorje, ki bo prišlo nad družine, vse prokletstvo, ki bo prišlo nad mesto in deželo?

Ali je mar zdravje pohotnežev več vredno, kakor pa blagor vsega slovenskega naroda?

Kdo bo prevzel to odgovornost? Kdo bo vzel na svojo vest vzdih mater, solze žepa, kletve zapeljanih deklet? Kdo je, ki bo vzel na-se, da se ga bo ljudstvo spominjalo ne s hvaležnostjo, ampak z gnevno dušo?

In recimo še na zadnje, da bi res taka hiša bila sredstvo zoper moralno propalost, ali je to žalostno sramotno sredstvo jedino sredstvo?

Dokler je npravno stanje med narodi, okuženimi po liberalizmu, tako žalostno, je morda res potrebno zlo za velika mesta, da zapro vlačugarstvo v take hiše, toda je li mar treba tega tudi za našo skromno Ljubljano? Saj vendar Ljubljana ni še Pariz!

Toda bodimo milosrčni! Država naj nam pomaga vrediti žalostne družabne razmere. Vredni naj delo, vredni naj stanovanja. Da naj nam versko šolo in zamori naj socijalno demokracijo. Ko bo zopet živa vera prešinila srca, vrnila se bo v ljudstvo tudi npravnost. Brez neerečnic svet nikdar ne bo, a poganskih hiš gotovo zato treba ni. Pogani so postavljali te hiše poleg templjev, a ni v sanjah niso mislili pri tem na zdravstvo, in prav tako malo misli na zdravstvo marsikdo, ki si želi v Ljubljani — take hiše!

Meščani! Gre se za čast lepe Ljubljane! Rodoljubi, gre se za srečo slovenske mladine! Katoličani, gre se za božjo zapoved!

Vsem je še dobro v spominu, kako smo trepetali in vzdihovali, kako smo molili in k nebu dvignili roke, ko je Bog stresel zemljo in se je naše mesto rušilo v prah. Ali bomo zopet drzno tepali božjo zapoved? Ali mar ne živi več večni Bog? Ali nima kuge, da jo pošlje med nas? Zakaj pa trepete zopet Evropa? Ali ne divja po zemlji — črna smrt:

„Za manoj smrt blede,
Puščoba in beda,
Strah, stek in drgät pred menoj!“

Dvignimo se torej, storimo, kar je v naši moči, dokler je še čas! Nabirajmo podpise! Ako sicer odločuje javno mnenje, odloči naj tudi

tukaj! Meščani, združite se! Združene vaše prošnje gotovo ne bodo brez uspeha!

Le-te sramote bell Ljubljani ne!

Pastirski list avstrijskih škotov, izdan povodom bližnjih državnoborskih volitev.

(Dalje.)

Beda in revščina, katero moramo z žalostjo opazovati dan na dan, izvira iz greha in iz pomanjklivega družabnega reda. Nasledkov greha odpraviti se nam ne bo nikdar posrečilo. Dokler bodo živeli ljudje na zemlji, dotlej bo bivala med njimi tudi beda in revščina. Božji Zveličar nas uči naravnost: „Ubožce bodete imeli vedno med seboj,“*) in zavrača s temi besedami prazne sanje tistih, ki pravijo, da bi mogli spraviti s sveta vso bedo in revščino ter obogatiti in osrečiti vse ljudi. Ne, kakor ni mogoče odstraniti nejednakosti med ljudmi, tako tudi ni mogoče odstraniti razlike v njihovih zunanjih razmerah, in dokler bo stal svet, ostala bo tudi revščina in potreba, beda in bolezen.

Toda ubožcev, ki iščejo dela in kruha, pa ga ne najdejo; ki stradajo, pa ne najdejo nikogar, ki bi jih nasitil; ubožcev, ki prezebajo, pa ne dobé obleke; ubožcev, ki umirajo, ker ne skrbi nihče zanje — takih ubožcev v družabnem redu, uravnanem po krščanskih načelih, ne sme biti. Ker čeprav revščina in beda kot posledica greha vedno ostane, vendar to zlo neznosno postruje pomanjkljivost našega sedanjega družabnega reda. Da se ti nedostatki odpravijo, je naloga človeške družbe, države, občine, sploh naloga vsakega človeka, ki je učenec Jezusa Kristusa, kateri nam je skazal usmiljenje ter nam ukazal skazovati usmiljenje. Državne postave, skrb občin za ubožce, prostovoljno pa urejeno delovanje krščanske ljubezni, vse mora sodelovati, da se ustvari socijalni red, v katerem ne bo nikake revščine in bede brez pomoči.

Akoravno smo do tega zaželenega namena žal še daleč proč, ga vendar gotovo dosežemo, ako nauki, vzgledi in milosti našega Zveličarja globlje prevzamejo in topleje razvnamejo človeška srca, ako prešinja občine pri socijalnem delovanju duh ljubezni in usmiljenja, ako država vedno modro pospešuje v krščanskem smislu napredek socijalne postavo. Tak napredek bo pozdravljal vsak razsodni in modri z veseljem, da, celo zahteval ga bo tudi tedaj, ako premožnim stanovom nalaga žrtve. Noben kristjan, noben katoliški mož pa nasproti ne more odobravati sredstev, katera predlagajo za ozdravljenje zevajočih socijalnih ran tisti, ki hočejo veljati kot pravi, izključni zastopniki delavskih stanov. Ti možje hočejo zboljšati razmere delavskega stanu s tem, da se popolnoma preobrnejo naše družabne razmere, da se odpravi vsaka posest, poddržajo zemljišča, kapital in delavska sredstva. Vsem obetajo jednako vživanje pri enakem delu, v resnici pa bi z neznosnim zatiranjem in s sramotno silo ustanovili le svoje gospodstvo. Uničiti nameravajo cerkev in krščanstvo, ki se najkrepkeje ustavlja njihovim pogubnim naklepom. Zato so njihovi spisi polni ostudnih napadov na cerkev in njene služabnike, polni zasramovanja in zaničevanja najbolj častitljivih naprav naše sv. vere. Istrgati hočejo delavcu iz srca vero v Boga in božjo previdnost, tolažilno upanje na večnost, udanost do sv. cerkve in zaupanje do dušnih pastirjev, in le prepogosto pripravi stiska in sila delavca do tega, da se dá izvabiti in porabiti za take sile pogumne namene.

(Konec sledi.)

*) Mat. 26. 11.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. februarija.

Križa v tržaškem mestnem zastopu. Dolgo časa so se upirali tržaški iredentovci vsaki, še tako neznatni in upravičeni zahtevi svojih slovenskih in hrvatskih soobčanov, toda konečno jim je vendar spodletelo. Povodom razpoložitve volilskih zapisnikov za prihodnje občinske volitve italijanska iredentistična večina v mestnem zboru ni hotela ozirati se na množestvilne reklamacije, ki so jih vložili slovenski volilci, ker se njih imena niso nahajala v imeniku. Namestništvo pa je ta sklep mestnega sveta razveljavilo ter zaukazalo, da se morajo poleg reklamiranih vpisati tudi drugi volilci, ki se dosedaj še niso nahajali v zapisniku. Ob enem se je pa tudi določilo, da se morajo vršiti volitve 17. t. m. Ta popolno upravičen korak tržaškega na-

mestništva je pa tako razburil večino v mestnem zastopu, da je v izvanredni seji, ki se je vršila v ponedeljek zvečer, vložil ostavko župan dr. Pitteri in z njim vred 31 njegovih ožjih somišljenikov, in sicer, kakor se zatrjuje, samo vsled tega, češ da je postopanje namestništva nezakonito in proti določbam mestnega statuta. Galerija je ta sklep seveda spremljala z burnim odobravanjem in klici „Ven s Slovenci!“ Upravo mesta vodi nadalje mestna delegacija, dokler se ne bo konstituiral novi zastop.

Drugi krščansko-socijalni strankarski shod. V veliki dvorani stare mestne hiše na Dunaju se je zbralo predvčeraj 136 odposlancev, ki so zastopali nekako stotisoč krščansko-socijalnih delavcev iz skoro vseh avstrijskih kronovin. Zborovalce je pozdravil vodja Axmann ter so bili na njegov predlog izvoljeni v predsedstvo delegatje Krondorfer, Schachhuber in Pohl. Ker bomo o tem velevažnem shodu govorili še obširneje pri drugi priliki, omenjamo za danes le, da je o delovanju izvrševalnega odbora poročal njegov predsednik Axmann, o organizaciji in taktiki kaplan Bittner, o časopisju graški zastopnik Schöppel. Daljša, zelo živahna debata se je vnela povodom razprave o snovanju strokovnih združenj, katerim je nasprotoval graški zastopnik, a so našle splošno simpatijo pri ogromni večini zastopnikov kot jedini življenjski pogoj krščansko-socijalne stranke v Avstriji. Konečno se je vršila volitev izvrševalnega odbora ter s tem zaključilo zborovanje, ki bo gotovo mnogo pripomoglo nadaljnjemu razvoju krščanskega socijalizma v Avstriji, ki šteje od lanskega leta do sedaj nad polovico več članov, kakor jih je pa bilo pred prvim strankarskim shodom.

Jezikovna naredba za Češko in Moravsko je baje že popolno dogotovljena in se objavi neki še pred državnoborskimi volitvami. Cehom je baje že zagotovljeno češko vseučilišče in tehnika na Moravskem, nadaljne ugodnosti pa zavise od tega, kako se bodo obnašali Mladočehi v novi zbornici nasproti Badenijevi vladi. Ako mu slede, tako nadaljno poročilo, zagotovljeni sta Cehom v ministerskem svetu dve novi mesti, in sicer novo mesto poljedelskega ter jedno mesto resortnega ministra. Za ti mesti designujejo češki listi grofa Palfyja in posl. Kaizla. — Ob enem se razglase tudi jezikovne določbe za Slezijo, s katerimi se zajamčuje enakopravnost vsem trem deželnim jezikom. Radovedni smo, se je li vlada res toliko omeščala.

Grof Muravjev je dospel včeraj dopoldne s potovanja domov v glavno mesto Rusije. V nedeljo popoldne se je pomenkoval Muravjev dalje časa z državnim kanclerjem knezom Hohenlohe in državnim tajnikom baronom Marschall, nato pa se je podal za cesarjem Viljemom v Kiel. Drugi dan ob 1/2. uri vsprejel ga je cesar v avdijenci ter ga ob enem povabil k zajutreku. Popoldne istega dne se je povrnil upravitelj ruskega ministerstva v Berlin in okolu polnoči v svojo domovino. Obiskal je toraj novi vodja ruske zunanje politike na tem potovanju največje prijatelje Rusije, Francoze, nato pa poslednjim ne preprijazne Nemce, izgnil se je le popolnoma prestolnici avstro-ogerske monarhije, akoravno so spočetka poročali razni listi, da obišče Muravjev tudi dunajsko mesto. Kaj je temu vzrok, je še prikrito širšemu svetu.

Dogodki v Turčiji. Poslaniška posvetovanja v Carigradu so sedaj končana in sestavljen konečno ves preosnovni načrt. Potreba je torej še, da ta načrt, na podlagi katerega se preosnovi splošna uprava Turčije, potrdijo tudi velevlasti, oziroma njih ministerstva, ter konečno turški sultan in njegova vlada. Posamezni kabineti morda poleg Anglije in Rusije ne bodo provzročali posebnih ovir in se konečno najbrže udasta tudi ta dva „opozicijska“ kabineta, vse drugače bo pa s sultanom samim, ki baje še sedaj noče ničesar slišati o preosnovah. Umevno je torej, da ves omikani svet z nekako nestrpnostjo pričakuje vesti o odgovoru sultanovem na predloženi načrt, kar se zgodi v približno treh tednih. — Na Kreti so nemiri zopet na dnevnem redu, ali prav za prav še niso nič potihnili. Posebno resen je položaj v in okolu mesta Kaneje. Krščanski prebivalci so neki zapodili mohamedovske naselnike iz posameznih vasij, in sedaj iščejo zavetja v glavnem mestu, kjer ga pa zopet ne bodo našli, ker jim kristjani prepovedujejo vhod, dobro vedoč, da bi se potem vselil v mesto trajni nemir. Krščanski prebivalci morajo itak dovolj prestati pred sedanjimi mohamedovskimi nemirneži. Mestni guverner, ki ima na razpolago 1600 mož, se niti ne gane ter odgovarja na oči-

tanja posamnih poslanikov, da ni dobil nikakega povelja, naj posreduje mej nemirneži. Tako se izgovarjajo vsi turški dostojanstveniki, kader treba energično poseči v take zadeve, sultan in njegova vlada pa mirno gledata to ljudsko „gibanje“, kakor nekdanj Rimljani svoje „igre“ v amfiteatru.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. februarja.

(Seja pomnoženega osrednjega odbora katol. narodne stranke) bo, ako kakega posebnega vzroka ne bo proti temu, dne 11. februarja. Zato prosimo gg. somišljenike in vzlasti zaupnike, naj marljivo pozvedujejo javno mnenje glede kandidatur po svojih okrajih, da bo osrednjemu volilnemu odboru kat. narodne stranke mogoče prav kmalu postaviti kandidate za prihodnje državnozbornske volitve. — Shod zaupnih mož katol. narodne stranke je dokazal, da ima v naši stranki vsakdo najširšo svobodo zagovarjati svojo misel glede volitve in kandidatov, sklep zaupnikov osrednjega volilnega odbora pa naj pokaže, da se z ozirom na korist dobre stvari vsakdo ukloni sklepu vodstva stranke, se drži discipline, ki je pogoj slogi, v kateri je jedino zagotovljena zmaga!

(Volilno gibanje.) Pozor somišljeniki! V kratkem se prične volilno postopanje. Ker je kompromis odklonjen, treba je pripraviti se na hudo borbo. Zato se ne sme nobena previdnost v nemar pustiti. Volilno postopanje se prične s tem, da se razgrnejo volilski imeniki na vpogled. Dan razgrnitve se od vsacega županstva razglasi in od dne te razglasitve teče reklamacijski rok osem dni. Povsodi bodejo razgrnjeni d v o j n i imeniki: za novo (splošno) in za staro (kmetško ali mestno) kurijo.

Somišljeniki naj natančno pazijo na zadevno razglasitev županstva, potem pa nikar ne zamudijo, tekom osem dnevnega roka pregledati volilske imenike in se poslužiti reklamacijske pravice. — V to svrhu treba je le navadne koleka proste vloge na županstvo. Reklamirati sme vsak volilec za-se in za druge. Pregledajo naj se volilski imeniki v dvojnem oziru: 1. so li vsi somišljeniki, ki imajo volilno pravico, v imeniku vpisani, in 2. ni li vpisan kak nasprotnik v imeniku, ki nima volilne pravice, n. pr. v splošni kuriji tak, ki še ne biva od dne razpisa volitev nazaj skozi šest mesecev v zadevni občini. — Najdeni nedostatek naj se potem pismeno naznani županstvu in zahteva, da se imenik v zadevnem smislu popravi, tedaj volilec vpiše, nevolilec pa izbriše.

Ne moremo zadosti na srce polagati gg. somišljenikom sigurne in vestne izvršitve predstojajoče naloge, ki je predpogoj in temelj živahne, odločne, zanesljive in zakonite agitacije.

Vsa tera pravna pojasnila v volilnih zadevah daje brezplačno tajnik osrednjega volilnega odbora gospod dr. Ivan Šusteršič, odvetnik v Ljubljani.

Osrednji volilni odbor katol. narodne stranke.

(Prvotne volitve za 5. skupino v Ljubljani) se vrše dne 4. marca od 8. ure zjutraj do 1. popoldne. Voliti bo v 6. sekcijah 59 volilnih mož, ki bodo 10. marca oddali svoje glasove za državnozbornskega kandidata. Natančneje o tem se razvidi iz današnjega razglašja v našem listu.

(Preč. o. Rafaelu Oblaku,) provincijslu štajerske kapucinske provincije, se je bolezen znatno shujšala. Priporoča se vsem znanim gg. duhovnom za „memento“. V nedeljo zvečer dne 31. m. m. bil je previden s sv. zakramenti za umirajoče.

(Iz Planine) 2. svečana. Umrli je včeraj, 1. svečana v Ajaccio na otoku Korsiki na Francoskem njega svetlost princ Ernest Windisch-Graetz, 24 let star, najmlajši sin svetlega kneza Hugona in kneginje Matilde Radziwill. Za blage stariše je to prebitka žalost. Princ je bil izredno duhovit, študiral je neprestano, natančno je poznal zgodovino kranjske dežele in se zanimal za vse. Svetila mu večna luč. Pogreb bo v Haasbergu 15. t. m.

(Dnevni red) IV. seja deželnega zbora kranjskega v Ljubljani 4. februarja 1897. I. ob 10. uri popoldne. 1. Branje zapisnika III. deželno-zbornske seja dne 30. januarja 1897. 2. Naznanila deželno-zbornskega predsedstva. 3. Priloga 26. Poročilo deželnega odbora o prodaji redutnega poslopja in hiš št. 4 in 6 v Florijanskih ulicah. 4. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželno-kul-

turnega zaklada za l. 1895 in proračunu za l. 1897. 5. Ustno poročilo finančnega odseka zaradi podaljšanja sedaj veljavnega dogovora glede nastavljenja za zemljemerska dela pri agrarnih operacijah potrebnega tehniškega osebja. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdeniškega zaklada za leto 1897. 7. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za l. 1895. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o dovolitvi priklad za cestne namene. 9. Ustno poročilo upravnega odseka zaradi umaknjenja do zdaj še nepotrjenega načrta zakona o ustanovitvi selske občine Leskovec. 10. Ustno poročilo upravnega odseka v zadevi razdružitve selske občine Studenec v samostojni občini Bučka in Studenec. 11. Ustna poročila upravnega odseka: a) o prošnji okrajno-cestnega odbora v Ilirski Bistrici za podporo za preložitve okrajne ceste Globovnik-Knežak; b) o prošnji občine Prevoje in drugih za uvrstitev poti od Studenca čez Prevaljo do Moravske okrajne ceste med okrajne ceste; c) o prošnji občine Ihan in drugih za uvrstitev občinske ceste Pečnik-Pešata-Bišče-Selo med okrajne ceste; d) o prošnji županstva na Raki za napravo okrajne ceste Smednik-Zaloke; e) o prošnji vasi Češnjice v Bohinju za podporo za zagradbo hudournikov; f) o prošnji občine Črni vrh pri Idriji za napravo dolinske zapore pri hudourniku v Kanjem Dolu in za napeljavo vode do vasi Predgrize; g) o prošnji kmetijske podružnice v Št. Petru na Krasu za uravnavo vode Pivke.

(Slovensko gledališče.) Opozarjamo na današnjo predstavo „Ernanijs“ na korist režiserju in opernemu pevcu gospodu Jos. Nolliju. Prihodnja slovenska predstava bo v petek, in sicer se bode predstavljala nova burka s petjem „Sadrov kipec“.

(Prezentovan je) za župnijo Ceremošnjice č. g. Anton Kreiner, župnik v Polomu.

(Osebnosti.) Podpolkovnik pri deželni žandarmeriji v Ljubljani, gospod Fr. Polak, je postal plemenit. — Gospod J. Benda, glavni učitelj na učiteljskišči, je imenovan okrajnim nadzornikom za nemške ljudske šole na Kranjskem.

(Iz okolice ljubljanske.) Kaj nam je naredilo poštno vodstvo v Trstu! Doslej nam je pismonoša donášal pisma vsak dan, izvzemši nedelje, a od 1. svečana naprej jih bomo dobivali le trikrat na teden, in sicer mi Posavci okoli črnuškega mosta v ponedeljek, sredo in petek. Zakaj? Morebiti ne nese; no, če ne nese tukaj, pa nese drugod toliko več. Tudi marsikatera železnica ima zgubo, in še veliko, in vendar se ljudem postreže. Si parva... Slavno vodstvo si prihrani s to premembo jednega pismonoša za celo okolico; kaj ne, to ni majhna reč. Ubogi družinski oče je čez noč brez službe — v prid poštному eraru. Da, res, ravnateljstvo nam je naklonjeno!

(Z Brda,) 2. februarja. Zopet imam poročati o potresu. Danes malo pred pol jedne po noči čutil se je precej močan potres, trajajoč kake 3 sekunde v smeru od vzhodosevera proti jugozapadu. Zaškripalo je zidovje in zaropotala so vrata. V nekaterih hišah je odpadal belež, v jedni hiši podrl je naslonjeno desko in odprla so se vrata. Tudi se je čulo slabo podzemeljsko bobnenje. Dne 22. januarja, zvečer ob 9. uri, se je tudi čulo močno podzemeljsko bobnenje, sunek pa se ni čutil.

(Velik strah v cerkvi.) Iz Ráteč na Gorenjskem, 2. febr.: Pri nas bi se bila zgodila na svečnico lahko dvojna velika nesreča, ko so bili ljudje ravno pri božji službi. Po končanem cerkvenem govoru okoli 1/2 10. dopoldne nastane šum po cerkvi, v začetku šepetanje, potem vedno glasneje govorjenje, slednjič pa se začne vsipati ljudstvo iz popolno natlačene cerkve proti izhodoma skozi glavna vrata in skozi zakristijo. Kaj bi bilo, ako bi bil samo en izhod! Najhujše je bilo na koru. Župnik, ki je bil še na leci, ne vé v začetku, kaj to pomeni. Obide ga grozna misel, da se hoče morebiti cerkev podreti. Kolikor more, miri ljudstvo, naj potrpi, saj nič ni, ampak le prazen strah. Vsled tega se ljudje res nekoliko vstanové, da ni bil nihče poškodovan v grozni gneti. Samo neka žena se je toliko prestrašila, da so jo morali domu nesti. Rátečani še predobro vedo, kaj je ogenj, ker jim je 28. aprila 1888 strašen požar vpepelil 28 hiš. Nekateri pridejo kmalo nazaj z naznanilom, da se vidi dim, pa je le ostanek od lokomotive. Dober izgovor, ki pa tudi ni bil resničen. Res je namrač gorelo ne

daleč od cerkve pri Drsnjaku, kjer se je vnela obleka na peči. Peč je bila preveč zakurjena in še zgoraj vsa razpokana. Gorele so že treske na peči in policia nad pečjo z lesenim stropom. Stara žena, ki je bila sama doma v zgornjem oddelku hiše, o pravem času ogenj opazi. Skliče bližnje sosedo, kolikor jih je bilo doma za varuhe, da ogenj srečno pogase z vodo in s snegom. Tako nas je obvaroval Bog velike nesreče, kateremu naj gre naša največja zahvala.

(Potres.) Iz Smlednika 2. febr. V noči mej 1. in 2. febr. (inoči) čutili smo pri nas dva potresna sunka. Prvi je bil popolnoma nekaj minut pred pol eno jako močan, da se je vse zazibelo in da so okna zarožljala in omare močno zaškripale. Za onimi velikonočnimi sunki nismo skoraj nobenega tako močnega čutili, kot je bil ta. Temu večjemu pa je sledil proti jutru (ob 4. in 10 minut) drugi manjši. Smeri ne vemo, odkod mu je bila.

(Iz Cerkelj na Gorenjskem) 2. febr.: Nocoj po noči, dve minuti pred polu jedno uro zbudil nas je močan vertikalni potres iz spanja. Tudi zagrmelo je pod zemljo; tako čudno, tako tesno je moralo biti človeku pri sreč. Spominjajoč se groznih predlanskih velikonočnih nočij, čutil je vsak resnico: V Božjih rokah smo! „Ti pogledaš zemljo in ona se strese.“

(Iz Komende.) 2. februarja. V noči od 1. do 2. t. m. krog 1/2 1. ure bil je tukaj precej močan potres, ki je ljudi večinoma zbudil ter močno prestrašil!

(Iz Bele Krajine.) Nova nadloga. C. k. okrajno glavarstvo v Črnomlju je v celem tukajšnjem političnem okraju prepovedalo vse semnje s parkljato živino, ker se je kužna bolezen na gobcu in na parkljih pokazala v več občinah. Prešičjih semnjev nimamo že nekaj mesecev, zdaj prenehajo tudi semnji z govejo živino. Poleg splošne revščine nas nadlegujejo kužne bolezni pri ljudeh in živini. Slišimo, da nam hoče deželni zbor povišati deželno doklado. Tužna mi Bela Krajina! In zdaj se človek veseli in pleši v tem blaženem predpustnem času!

(Samomor.) Včeraj ustrelil se je v Ljubljani cand. phil. Ivan Bernik, doma izpod Šmarjetne gore pri Kranju. Obležal je takoj mrtev. Vzrok samomoru bila je gmotna beda, v kateri se je v poslednjem času nahajal. Pokojnik bil je izredno nadarjen, v krutem boju za obstoj pa se je zadnje čase svojega bivanja na vseučilišču oklenil socijalne demokracije. N. v m. p.!

Telegrami.

Dunaj, 3. februarja. V deželnem zboru je interloval posl. Kronawetter radi formalne odpustitve začasnih učiteljev na Dunaju. Namestnik grof Kielmansegg je pojasnil dotične določbe zakona in naredbe deželnega odbora ter izjavil, da je ta oblast postopala popolno postavno, kar se je mej odobravanjem vzelo na znanje.

Trst, 3. februarja. Poročilo „Piccola“, da prevzame vodstvo občine cesarski komisar za jedno leto, je popolno neresnično.

Rim, 3. februarja. Na vseučilišču so se pojavili nemiri, vsled česar je vseučilišče zaprto.

Berolin, 3. februarja. Iz Kiela se poroča, da je cesar Viljem pri obedu napil ruskemu carju, na kar je zaigrala godba rusko himno.

Pariz, 3. februarja. „Agence Havas“ poroča iz Aten: S Krete dohajajo zelo vznemirljiva poročila. V mestih Kandija in Kaneja je umorjenih več oseb. Vse prodajalnice so zaprte in mej ljudstvom vlada grozen strah.

Carigrad, 3. februarja. Iz Kaneje dohajajo poročila o novem upor. Vlada je poslala na Kreto vojaško pomoč.

Atene, 3. februarja. Pogreb pokojnega avstro-ogerskega poslanika barona Kozjeka se je vršil včeraj jako slovesno. Vdeležila se ga je cela posadka. Kralj je položil na krsto krasen venec. Kraljeva rodbina se je vdeležila sv. maše zadušnice v katoliški cerkvi.

Curich, 3. februarja. Kantonski svet je dovolil, da smejo izvrševati ženske odvetniška opravila. Oženjene potrebujejo možvega dovoljenja.

Kristijanija, 3. februarja. Državni zbor se je otvoril včeraj s prestolnim govo-

rom, v katerem se je naglašalo, da vladajo napram zunanjim državam še vedno prijazne razmere.

Bombay, 3. februarja. Kuga razsaja vedno huje. Dne 1. t. m. je umrlo 245 oseb; v Karachi vlada velik strah.

Proti revmatičnim bolečinam
uporablja se za vribanje bolečih telesnih delov
antirheumon lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta).
Cena steklenice 25 kr. 125 (50-48) 5

Melusine- ustna in zobna voda
deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 45 (4) 1
lekarna M. Leustek v Ljubljani,
Resljeva cesta števil. 1, poleg mesarskega mosta.

Meteorologično poročilo.						
Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
1	9. zvečer	727.8	-4.9	sl. jvzh.	jasno	0.0
2	7. zjutraj 2. popol.	727.6 727.1	-4.9 4.9	sr. svzh. p. m. jzah.	poloblačno oblačno	
2	9. zvečer	726.3	4.6	sr. jzah.	oblačno	0.0
3	7. zjutraj 2. popol.	725.4 725.9	4.4 3.4	sr. jzah. sl. jzah.	oblačno "	

Srednja temperatura poned. -6.0°, za 4.6° pod normalom.
Srednja temperatura torka 1.5°, za 3.9° pod normalom.
Po noči na 2. ob 12 uri 22 min. potres srednje vrste.

Zahvala. 84 1-1

Za tolažilne dokaze iskrenega sočutja ob dolgotrajni bolezni in povodom smrti našega preljubega, nepozabnega očeta

Jurija Pfajfarja

izrekamo tem potom najprisklenejšo zahvalo visokočast. duhovščini, posebno domačemu gosp. župniku, sorodnikom, prijateljem in vsem drugim faranom, ki so v tako obilnem številu predražega pokojnika spremili k večnemu počitku.

V Selcih, dne 1. februarja 1897.

Žalujoča rodbina Pfajfar.

Vabilo
na

I. občni zbor
„Posojilnice in hranilnice v Moravčah,
registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
ki bo

dné 14. febr. 1897 ob 3. uri popoldne
v moravški šoli
z nastopnim vspešnim:

1. Poročila načelstva.
2. Poročila računskih pregledovalcev.
3. Potrjenje računa za 1896. leto.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Razni nasveti.

V Moravčah, dné 20. januarja 1897.
Načelstvo.

87 1-1

Išče se
spretni mlinar

ob enem tudi žagar, oženjen, z dobrimi spričevali. Plača po dogovoru, s prostim stanovanjem in kurjavo. Službo nastopiti more o sv. Juriju.

Več pov. lastnik mlina in žage **Tomo Tollazzi** v Dolenjem Logatcu.

Isti priporoča tudi svojo **veliko zalogo pristnih dalmatinskih in drugih vin**

po najnižjih cenah. 82 2-2

100 polovnjakov starega in toliko novega belega
pristnega vina
prodá
Anton Gregorič,
posestnik in posojilnični tajnik v Ptui.

Razglas. 88 (1)

Vsled razglaša gospoda deželnega predsednika v Ljubljani 22. t. m. št. 86681/pr. razpisane so občne nove volitve za poslansko zbornico državnega zbora, ter so za njihovo izvršitev določeni sledeči dnevi in sicer:

10. dan marca letos za volitev iz občnega volilnega razreda,
18. dan marca letos pa za volitev poslancev mest in trgov.

Z ozirom na §. 25. zakona z dne 2. aprila 1873 (št. 41 dr. zak.) in na pristavek k temu §. (zakon z dné 14. junija 1896 št. 169 dr. zak.) se torej javno naznanja, da so vsi dotični imeniki volilcev že sestavljeni in bodo razgrajeni

od 3. do 10. februarja letos v mestni dvorani v pregled.

Ugovore zoper te imenike vložiti je tukaj do zadnjega prej določenega dneva in je vsakemu ugovoru gledé volilne pravice v občnem volilnem razredu priložiti dokazila za trditve ugovora, ako bi iste ne bile občno znane.

Ob enem se javno naznanja, da volijo v občnem volilnem razredu v smislu člena II. C. zakona z dne 14. junija 1896 (št. 168 dr. zak.) poslance volilni možje, izvoljeni po volilnih opravilcih, in da je gospod deželni predsednik na podstavi §. 28. zakona z dne 14. junija 1896 (št. 169 dr. zak.) zastran volitve volilnih mož v Ljubljani določil posamezne okraje mesta kot volilne odseke in ukazal, da je volilce odkazati tem odsekom po krajni pristojnosti ter porazdeliti število volilnih mož, ki jih je v Ljubljani voliti, po številu pričujočega prebivalstva.

V Ljubljani voliti bo torej **59** volilnih mož, in sicer v

I. (šolskem) okraju 8
II. (šentjakobskem okraju) 13
III. (dvorskem) okraju 18

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 23. januarja 1897

I. kranjski
laneno-oljnati firnež.
I. kranjsko
čisto laneno olje.
Siccativ-firnež (sušilo)
priporoča najceneje 59 104-7
Adolf Hauptmann,
I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Najboljši
fabrikat!

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Dunajska borza.		
Dne 3. februarja.		
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 95 kr.	
Skupni državni dolg v srebru	102	30
Avstrijska zlata renta 4%	123	70
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	15
Ogerska zlata renta 4%	122	20
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	75
Avstro-ogerske bančne delnice, 800 gld.	970	—
Kreditne delnice, 160 gld.	375	50
London vista	119	70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	60
20 mark	11	73
20 frankov (napoleon)	9	52
Italijanski bankovci	45	35
C. kr. cekini	5	66
Dne 1. februarja.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149 gld. — kr.	
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188	50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	20
Tisinske srečke 4%, 100 gld.	140	—
Dunavske vravnave srečke 5%	126	—
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	75
Posojilo goriškega mesta	112	25
4% kranjsko deželno posojilo	98	85
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	80
Priporočene obveznice državne železnice	226	—
južne železnice 3%	177	60
južne železnice 5%	128	25
dolenjskih železnic 4%	99	50
Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. — kr.	
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	146	—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	24	—
Salmove srečke, 40 gld.	71	—
St. Genois srečke, 40 gld.	—	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	—
Ljubljanske srečke	23	20
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157	—
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gl. st. v.	3460	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	409	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	90	50
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	105	—
Montanska družba avstr. plan.	88	05
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	160	25
Papirnih rubljev 100	126	75

Nakup in prodaja
vsa vrsta državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobika.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti do dosega kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ivan Rakevec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.